

STANDARD WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH**- CZELADNIK w zawodzie:****DEKARZ**

Na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie (*)

Kod z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy (**)	Kod z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (***)	NUMER STANDARDU
712101	712101	85/cz

Egzamin CZELADNICZY przeprowadzany jest w dwóch etapach:

etap praktyczny: polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 min i nie dłuższy niż 24 godziny, łącznie w ciągu trzech dni.

etap teoretyczny: polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zestawione w dwóch częściach; pisemnej i ustnej, sprawdzających wiedzę teoretyczną:

1. w części **pisemnej** z zakresu tematów:
 - rachunkowość zawodowa wraz z kalkulacją
 - dokumentacja działalności gospodarczej
 - rysunek zawodowy
 - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
 - podstawowe zasady ochrony środowiska
 - podstawowe przepisy prawa pracy
 - podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem

Czas trwania części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut.

2. w części **ustnej** z zakresu tematów:
 - technologia
 - maszynoznawstwo
 - materiałoznawstwo

Czas trwania części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

UWAGI

1. (*) - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. Nr 62, poz. 439)
2. (**) - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 ze zm.)
3. (***) - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. Nr 2, poz. 7)

Zadania do etapu praktycznego i pytania do etapu teoretycznego przygotowywane są na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie ustalonej przez ministra właściwego ds. edukacji (Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989, tekst jednolity: Dz. U. Z 2002r Nr 112, poz. 979, z późn. zm. Dz. U. z 2003 Nr 137, poz. 1304, Dz. U. z 2009 Nr 6, poz.33, Dz. U. z 2011 Nr 207, poz. 1230, Dz. U. z 2011 Nr 205, poz. 1206)

W efekcie pozytywnie zdanego egzaminu CZELADNICZEGO izba rzemieślnicza wystawia Świadectwo czeladnicze, które jest formalnym potwierdzeniem kwalifikacji zawodowych, uzyskanych w różnych ścieżkach edukacji oraz w procesie pracy.

1. PROFIL UMIEJĘTNOŚCI CZELADNIKA ZWIĄZANY Z ZAWODEM

Czeladnik (posiadacz świadectwa czeladniczego) w zawodzie dekarz potrafi:

- posługiwać się dokumentacją techniczną, normami i instrukcjami w zakresie wykonywanych zadań zawodowych,
- dobierać materiały, narzędzia i sprzęt do robót dekarских,
- użytkować narzędzia, urządzenia i sprzęt do robót dekarских,
- przygotowywać materiały i podkłady do wykonywania robót dekarских,
- wykonywać pokrycia dachowe z różnych materiałów,
- wykonywać i montować elementy systemów do odprowadzania wód opadowych z połaci dachowych,
- wykonywać obróbkę materiałów blacharskich do wykończenia elementów budowlanych,
- wykonywać montaż i demontaż okien dachowych i innych elementów wyposażenia dachu,
- wykonywać izolację dachów i stropodachów,
- wykonywać konserwację, naprawy i renowację pokryć dachowych, systemów odprowadzania wód opadowych,
- oceniać jakość wykonywanych robót dekarских,
- wykonywać obmiary robót dekarских oraz kalkulować koszty wykonania,
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych,
- udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy.

Czeladnik w zawodzie dekarz jest przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1. wykonywania pokryć dachowych;
2. wykonywania lub remontowania obróbek dekarских i odwodnień połaci dachowych;
3. wykonywania remontów i rozbiórek pokryć dachowych.

2. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM WYŻEJ WYMIENIONYCH ZADAŃ ZAWODOWYCH Z ZAKRESU:

2.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Czeladnik:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

2.2. Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Czeladnik:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;

- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

3.KOMPETENCJE

3.1.Personalne i społeczne

Czeladnik:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 4) jest otwarty na zmiany;
- 5) potrafi radzić sobie ze stresem;
- 6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 9) potrafi negocjować warunki porozumień;
- 10) współpracuje w zespole.

4.WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI OGÓLNOZAWODOWE ZWIĄZANE Z ZAWODEM DEKARZ

Czeladnik:

- 1) rozpoznaje rodzaje i elementy obiektów budowlanych;
- 2) rozróżnia konstrukcje obiektów budowlanych i technologie ich wykonania;
- 3) rozróżnia rodzaje i elementy instalacji budowlanych;
- 4) rozpoznaje materiały budowlane i określa ich zastosowanie;
- 5) przestrzega zasad sporządzania rysunków budowlanych;
- 6) wykonuje szkice robocze;
- 7) rozróżnia rodzaje i elementy dokumentacji stosowanej w budownictwie;
- 8) rozróżnia przyrządy pomiarowe stosowane w robotach budowlanych;
- 9) przestrzega zasad wykonywania pomiarów związanych z robotami budowlanymi;
- 10) rozpoznaje elementy zagospodarowania terenu budowy;
- 11) rozróżnia środki transportu stosowane w budownictwie;
- 12) przestrzega zasad transportu i składowania materiałów budowlanych;
- 13) rozróżnia rodzaje rusztowań oraz przestrzega zasad ich montażu, użytkowania i demontażu;
- 14) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

5.UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZADAŃ ZAWODOWYCH W ZAWODZIE DEKARZ

5.1. Wykonywanie pokryć dachowych

Czeladnik:

- 1) rozróżnia rodzaje i elementy konstrukcji dachów;
- 2) rozróżnia rodzaje pokryć dachowych;
- 3) posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi dotyczącymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami oraz instrukcjami wykonywania pokryć dachowych;
- 4) sporządza rysunki połączeń dachowych i elementów pokryć dachowych;
- 5) sporządza przedmiar robót związanych z wykonaniem pokryć dachowych oraz kalkuluje koszty wykonania i rozbiórki pokryć dachowych;
- 6) dobiera i przygotowuje materiały, narzędzia oraz sprzęt do wykonania pokryć dachowych;
- 7) wykonuje izolacje pokryć dachowych;
- 8) wykonuje podkłady pod pokrycia dachowe;
- 9) wykonuje pokrycia dachów o różnych konstrukcjach i kształtach;
- 10) montuje okna dachowe, wyłazy, świetliki i urządzenia do pozyskiwania energii odnawialnej;
- 11) ocenia jakość wykonania pokryć dachowych;
- 12) wykonuje obmiar robót związanych z wykonaniem pokryć dachowych oraz sporządza ich rozliczenie.

5.2.Wykonywanie lub remont obróbek dekarskich i odwodnień połączeń dachowych

Czeladnik:

- 1) rozróżnia elementy systemów odwodnień połaci dachowych;
- 2) posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami oraz instrukcjami wykonywania obróbek dekarskich i odwodnień połaci dachowych;
- 3) sporządza rysunki obróbek dekarskich i elementów odwodnień połaci dachowych;
- 4) sporządza przedmiar robót związanych z wykonaniem i rozbiórką obróbek dekarskich i odwodnień połaci dachowych i kalkuluje koszty ich wykonania;
- 5) dobiera i przygotowuje materiały, narzędzia i sprzęt do wykonywania i rozbiórki obróbek dekarskich i odwodnień połaci dachowych;
- 6) wykonuje i montuje elementy obróbek dekarskich;
- 7) montuje elementy odwodnień połaci dachowych;
- 8) wykonuje roboty związane z rozbiórką lub wymianą obróbek dekarskich i odwodnień połaci dachowych;
- 9) ocenia jakość wykonania obróbek dekarskich i odwodnień połaci dachowych;
- 10) wykonuje obmiar robót związanych z wykonaniem i rozbiórką obróbek dekarskich oraz odwodnień połaci dachowych oraz sporządza rozliczenie tych robót.

5.3. Wykonywanie remontów i rozbiórek pokryć dachowych

Czeladnik:

- 1) rozróżnia rodzaje uszkodzeń pokryć dachowych,
- 2) posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami oraz instrukcjami dot. remontu i rozbiórek pokryć dachowych;
- 3) sporządza rysunki remontowanych połaci dachowych;
- 4) wykonuje przedmiar robót związanych z rozbiórką lub remontem pokryć dachowych;
- 5) sporządza kalkulację kosztów związanych z rozbiórką lub remontem pokryć dachowych;
- 6) dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do wykonywania rozbiórek lub remontów pokryć dachowych;
- 7) wykonuje rozbiórki lub remonty pokryć dachowych;
- 8) ocenia jakość wykonania remontów i rozbiórek pokryć dachowych;
- 9) wykonuje obmiar robót związanych z remontami i rozbiórkami pokryć dachowych oraz sporządza rozliczenie tych robót.

6. WYPOSAŻENIE STANOWISK EGZAMINACYJNYCH

Etap praktyczny egzaminu czeladniczego przeprowadza się u pracodawców lub w warsztatach szkoleniowych, posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania przez zdającego zadań egzaminacyjnych.

6.1. Wykonanie fragmentu określonego pokrycia dachowego wymagającego zastosowania obróbki blacharskiej zgodnie z dokumentacją.

Wydzielone stanowisko robocze (egzaminacyjne) na dowolnym rodzaju konstrukcji nośnej dachu, z dwiema połaciami o powierzchni minimum 9 m², z koszem i wymurowanym kominem w jednej z połaci.

Materiały do wykonywania pokryć i obróbek: blachy, dachówki ceramiczne i cementowe, papy, papy termozgrzewalne, dachówki bitumiczne, emulsje asfaltowe do pokryć bezspoinowych, posypki mineralne, płyty z tworzyw sztucznych, rynny i rury spustowe.

Materiały do wykonywania podkładów: tarcica, płyty drewnopochodne, płyty warstwowe, blachy, łaty stalowe.

Materiały izolacyjne: styropian, wełna mineralna, wyroby z włókna szklanego, lepiki, folie. Narzędzia i sprzęt: miarka składana, liniały, kątowniki, cyrkle, rysik, punktak, nożyce ręczne, młotek, lutownica, kleszcze, przecinak, przebijak, wycinak, kowadełko, zaginadło blacharskie, urządzenie blacharskie z osprzętem do wyginania krawędzi, drabina. Łączniki. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót.

Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

6.2. Naprawa lub konserwacja określonego fragmentu pokrycia dachowego zgodnie z dokumentacją.

Wydzielone stanowisko robocze (egzaminacyjne) na dowolnym rodzaju dachu lub stropodachu z pokryciem przeznaczonym do remontu, wykonanym w dowolnej technologii.

Materiały do wykonywania pokryć i obróbek: blachy, dachówki ceramiczne i cementowe, papy, papy termozgrzewalne, emulsje asfaltowe do pokryć bezspoinowych, posypki mineralne, dachówki bitumiczne, płyty z tworzyw sztucznych, rynny i rury spustowe.

Materiały do wykonywania podkładów: tarcica, płyty drewnopochodne, płyty warstwowe, blachy, łaty stalowe.

Materiały izolacyjne: styropian, wełna mineralna, wyroby z włókna szklanego, lepiki, folie. Narzędzia i sprzęt: miarka składana, liniały, kątownik, cyrkle, rysik, punktak, nożyce ręczne, młotek, lutownica, kleszcze, przecinak,

przebijak, wycinak, kowadełko blacharskie, zaginadło blacharskie, drabina, łączniki. Warunki techniczne do wykonania i odbioru robót.

Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

7. WARUNKI PRZYSTĄPIENIA DO EGZAMINU CZELADNICZEGO

Do egzaminu czeladniczego izba rzemieślnicza dopuszcza osobę, która spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika oraz dokształcanie teoretyczne w szkole lub w formach pozaszkolnych;
- 2) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz ukończyła kształcenie w formie pozaszkolnej w zakresie zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 3) jest uczestnikiem praktycznej nauki zawodu dorosłych, o której mowa w art. 53c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej i udokumentowany, co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 5) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej na podbudowie ośmioletniej szkoły podstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin;
- 6) posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin oraz udokumentowany co najmniej półroczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 7) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie oraz udokumentowany co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu zaświadczenia lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie.

8. MOŻLIWOŚCI UZYSKIWANIA DODATKOWYCH KWALIFIKACJI

- **Dostęp do następnego poziomu kształcenia** - w przypadku uzyskania świadectwa maturalnego, wydawanego po zdaniu egzaminu możliwość podjęcia nauki w szkole wyższej,
- możliwość uzyskania dyplomu mistrzowskiego w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego dotyczy świadectwo lub dyplom mistrzowski
- możliwość doskonalenia zawodowego w systemie kształcenia ustawicznego (pozaformalne i nieformalne).

Osoba posiadająca Świadectwo czeladnicze może wystąpić do izby rzemieślniczej o wydanie **suplementu Europass do Świadectwa czeladniczego**.

Warszawa, 2012 r. - Związek Rzemiosła Polskiego